

Infobladen Memoryspel

Amazonewoud

Jaguar

Info:

- De Jaguar is de grootste katachtige van het Amazonewoud.
- De Jaguar kan niet alleen lopen, maar ook goed klimmen in de hoge bomen en zwemmen door rivieren.
- De Jaguar jaagt op andere dieren zoals luiaards, vissen, schildpadden, tapirs en zelfs slangen.
- De Jaguar wordt bedreigd door het woud dat gekapt wordt en door boeren die hen doodschieten.

Ara

Info:

- Ara's zijn de grootste papegaaien op aarde.
- Ara's eten vruchten, granen en noten die ze met hun scherpe bek kunnen kraken.
- Ara's blijven man en vrouw tot aan hun dood.
- Ara's kunnen tot 60 jaar oud worden.
- Ara's worden bedreigd door de ontbossing, zo worden hun huizen kapot gemaakt.

Amazonedolfijn of boto

Info:

- De boto is familie van de gewone dolfijn, maar deze dolfijn overleeft in zoet water in plaats van zout.
- De boto overleeft van gezonde vissen in de rivieren.
- De boto heeft slechte ogen, maar daarom gebruikt het een speciaal ontwikkeld sonarsysteem om te zien.
- De boto wordt bedreigd door een kleiner wordende leefomgeving veroorzaakt door waterkrachtcentrales. Soms blijven ze vastzitten in visnetten. Vervuild rivierwater is ook dodelijk voor de boto.

Lamantijn

Info:

- De lamantijn wordt ook soms zeehoe genoemd, maar deze soort leeft in rivieren.
- De lamantijn eet planten zoals watersla en waterhyacinten, dieren die alleen planten eten worden ook wel herbivoren genoemd.
- Het voedsel dat de lamantijn eet, wordt opgeslagen als vet.
- De lamantijn wordt bedreigd door mensen die op hem jagen vanwege zijn vet en zijn vlees.

Tapir

Info:

- De tapir lijkt op een groot zwijn, maar dan met een slurf.
- De tapir houdt van zwemmen.
- De tapir leeft vooral 's nachts, dan gaat het op zoek naar bladeren, planten en vruchten om te eten.
- De tapir wordt bedreigd door ontbossing en door mensen die op hem jagen.

Boa

Info:

- De boa is een slangensoort, in het Amazonewoud leven er vijf verschillende soorten boa's. De boa op de foto is een *Boa Constrictor*.
- De boa kan tot vier meter lang worden, dat is groter als twee mensen die op elkaar staan.
- De boa gebruikt geen gif, zoals andere slangen, maar het doodt zijn prooi door deze te wurgen.

Zwarte kaaiman

Info:

- De zwarte kaaiman is de grootste alligator ter wereld en het is ook het grootste roofdier in het Amazonewoud.
- De zwarte kaaiman eet vis, schildpadden en zelfs jaguars op. Ze verdrinken hun prooi eerst en daarna slikken ze het in één keer naar binnen (zonder te kauwen).
- De zwarte kaaiman kan tot 4 meter groot worden, groter als twee mensen op elkaar.
- De zwarte kaaiman wordt bedreigd door mensen die jagen op hem voor zijn vlees en huid.

Harpij

Info:

- De harpij is een adelaar, een roofvogelsoort.
- Wanneer de harpij zijn vleugels uitstrekt kan dit wel tot 2 meter lang zijn.
- De harpij jaagt op luiaards, apen en andere vogels.
- De harpij wordt bedreigd door ontbossing, dat zijn leefgebied doet verkleinen.

Toekan

Info:

- De toekan is te herkennen aan zijn snavel. Die snavel is bijna even groot als de rest van zijn lichaam.
- De toekan eet vooral vruchten, maar durft ook wel eens insecten, spinnen, hagedissen en zelfs slangen te eten.
- Ze gebruiken de boomholtes van de grote woudreuzen om hun nestje in te bouwen.
- Toekans worden bedreigd door ontbossing, dat maakt hun huisjes kapot.

Drievingerige luiaard

Info:

- De drievingerige luiaard doet, zoals zijn naam al doet vermoeden, vooral aan luieren en slapen.
- De drievingerige luiaard eet vooral twijgjes, knoppen en bladeren uit de bomen.
- De mannetjes blijven hun hele leven lang in dezelfde boom wonen, de vrouwtjes verhuizen regelmatig van boom.
- De drievingerige luiaard is heel afhankelijk van zijn omgeving, de grote veranderingen in het Amazonewoud zijn een grote bedreiging voor hem.

Kolibrie

Info:

- Er bestaan meer dan 300 soorten van de kolibrie.
- Het is de enige vogel in de wereld die achteruit kan vliegen.
- De kolibrie is de enige vogel die zich voedt met nectar, zoals je op de foto kan zien.
- De kolibrie kan heel hard met zijn vleugels wapperen, soms wel 80 keer per seconde.

Arapaima of Pirarucu

Info:

- Waarschijnlijk heb je nog nooit van deze vis gehoord, de Arapaima, maar het is wel de grootste vis op aarde die in zoet water rondzwemt.
- De Arapaima kan tot 3 meter lang worden en wel 150 kilogram wegen.
- De mensen die aan de rivieren wonen overleven door deze vis, aangezien het boordevol eiwitten zit.
- De Arapaima wordt bedreigd door het rivierwater dat vervuild wordt door de mens.

Arauschildpad

Info:

- De Arauschildpad is de grootste zoetwaterschildpad van Zuid-Amerika.
- Het schild van de schildpad kan tot 80 cm groot worden, dat is ongeveer even groot als de benen van een mens.
- De Arauschildpad is zeer gevoelig voor veranderingen in de leefomgeving. Dus hoe meer schildpadden er zijn, hoe gezonder de omgeving.
- De Arauschildpad wordt bedreigd door vissers die hun broedplaats verstoren. Ze komen ook vaak vast te zitten in visnetten, waar ze niet meer uit verlost geraken.

Piranha

Info:

- De piranha wordt gevreesd, aangezien het zwemmers kan aanvallen. Toch moet je je niet al te veel zorgen maken. Alleen wanneer het water laag staat en er zo weinig voedsel is, kan de piranha agressief uit de hoek komen.
- Er zijn 20 verschillende piranhasoorten, de meeste zijn herbivoor. Dat wil zeggen dat ze planten eten.
- Hoewel de piranha zich goed kan verdedigen met zijn scherpe tanden, kan de vis zich niet redden in een rivier die vervuild wordt met afvalstoffen van de mens.

Agoeti of goudhaas

Info:

- De agoeti is een knaagdier, het lijkt een beetje op een cavia of een rat. Het is echter een verre neef van deze diersoorten.
- Agoeti's kunnen zeer snel rennen en goed springen.
- Agoeti's eten noten, vruchten, planten en ook eieren en jonge vogels.

Palmboom

Info:

- De palmboom wordt gebruikt om verschillende voorwerpen te maken, zoals bezems, halskettingen, hangmatten.
- De palmladeren worden door de inheemse bevolking gebruikt om een dak te maken.
- Olie van de murumuru-palmboom bevat meer vitamine A (een belangrijke voedingsbron voor het doen groeien van cellen) dan wortelen.

Kapokboom

Info:

- De Kapokboom is één van de grootste boomsoorten van het Amazonewoud, de boom kan tot 50 meter hoog worden. Dat is de helft van een voetbalveld.
- De Kapokboom heeft veel licht nodig, daarom vind je hem vooral terug aan de rand van het woud of op open gebieden. Zo kan de boom het beste groeien.
- Aan de takken van de Kapokboom groeien er lianen, waaraan aapjes vrolijk kunnen slingeren.

Paranotenboom

Info:

- De paranotenboom komt veel voor in het Amazonewoud. De boom is herkenbaar omdat die boven het bladerdek uitsteekt, want de boom kan tot 40 meter hoog worden.
- De vruchten van de boom worden paranoten genoemd, deze noten kan je ook bij ons eten.

Handgeschilderde doek

Je kan bij dit kaartje eerst aan de leerlingen vragen wat ze op de foto zien.

Info:

- Deze doek wordt volledig met de hand gemaakt en geschilderd via materialen die afkomstig zijn uit het Amazonewoud.
- De schilderingen worden aangebracht met de vruchten van een plant, genaamd piri-piri. Uit de vruchten wordt er een kleurstof gemaakt waarmee men dan kan schilderen.
- Op deze doek wordt er een Anaconda uitgebeeld, dit is de grootste slang ter wereld en kan tot 9 meter lang worden. De slang staat bij de indianen symbool voor de godheid die de wereld, dieren en mensen heeft gemaakt.
- De mensen uit het Amazonewoud, geloven dat de mens een behoeder van zijn land en van de dieren die er leven, moet zijn. Respect voor elkaar en voor onze omgeving, is bij hen heel belangrijk.

Handgemaakte pot

Vraag de leerlingen eerst wat ze op de foto zien.

Info:

- Deze kookpot is volledig handgemaakt, alle materialen die nodig zijn om de pot te maken, komen uit het woud.
- De kookpot is beschilderd met de vruchten van een plant genaamd piri-piri. Uit deze vruchten wordt er een kleurstof gemaakt, waarmee men kan schilderen. Als je het poeder van piri-piri op je hoofd wrijft, zou je gespaard blijven van kaalheid.

Halsketting

Vraag de leerlingen eerst wat ze zien op de foto.

Info:

- De indianen in het Amazonewoud maken zichzelf ook graag mooi met sieraden. Op de foto staat er een halsketting. Deze sieraden zijn helemaal anders dan diegene die je bij ons in België vindt, want deze sieraden worden gemaakt van de vruchten van planten en bomen uit het Amazonewoud.

Onze bossen

Rode Eekhoorn

Info:

- De rode eekhoorn is net zoals muizen, ratten en konijnen een knaagdier, ze zijn herkenbaar aan hun mooie, rode pluimstaart.
- Eekhoorns zien er heel schattig uit, maar ze hebben vlijmscherpe tanden, waarmee ze noten, kastanjes en zaden kunnen verorberen.
- De rode eekhoorn houdt geen winterslaap, hij zal tijdens de winter alleen wat meer binnen blijven dan in de zomer.

Edelhert

Info:

- Het edelhert is te herkennen aan zijn rosse zomervacht, korte staart en een geelbruine vlek op hun achterwerk. De volwassen mannetjes hebben een groot gewei op hun hoofd.
- Het edelhert eet vooral grassen, blaadjes, takken en struikjes.
- Het geluid dat de edelhert maakt, wordt *burlen* genoemd, probeer het eens uit.

Everzwijn

Info:

- Het everzwijn ziet er misschien uit als een schattig zwijntje, maar pas op! Hun scherpe hoektanden gebruiken ze om zich te verdedigen.
- Volwassen vrouwtjeseverzwijnen leven samen met hun kindjes in *rotten*. De mannetjes leven alleen in het bos.
- Het everzwijn is helemaal niet vies van een beetje vuil, zijn favoriete bezigheid is goed rollen in de modder.

Bosuil

Info:

- De bosuil lijkt een pluizige bol veren en dat is hij ook, de uil weegt slechts 500 gram.
- De bosuil heeft een gevarieerd dieet: muizen, amfibieën, vogels en zelfs vissen smikkelt hij naar binnen. De niet eetbare dingen spuwt de uil terug uit in een braakbal.
- Een koppeltje uilen blijft altijd in hetzelfde huisje wonen, waar ze hun eitjes uitbroeden.

Boommarter

Info:

- De boommarter is te herkennen aan zijn pluizige staart en zijn chocoladebruine vacht. Aan zijn nek heeft de boommarter een geelachtige vlek.
- De boommarter leeft hoofdzakelijk alleen, tenzij een moeder haar jongen moet grootbrengen.
- De boommarter is vooral 's nachts actief. Dan jaagt hij op eekhoorns, muizen, konijnen en vogels. De boommarter eet alleen maar vlees. Dieren die alleen vlees eten, worden carnivoren genoemd.

Konijn

Info:

- Konijnen leven in grote groepen samen, legers genaamd, hun huisjes maken ze onder de grond door middel van vele gangen te graven.
- Konijnen eten verschillende soorten planten en ook ... hun eigen uitwerpselen. Een konijn herkauwt, dus het eet eerst, poept het dan uit en eet het dan nog eens op voor de goede vertering.
- Konijnen zijn knaagdieren net zoals muizen en eekhoorns.

Bosmuis

Info:

- De bosmuis is een knaagdier net zoals konijnen en eekhoorns.
- De bosmuis leeft vooral 's nachts, dan gaat ze op zoek naar eten. Bosmuizen eten graag zaden, paddenstoelen, vruchten en ook insecten.
- De bosmuis is een heel klein dier, niet veel groter als een menselijke vinger.

Houtduif

Info:

- De houtduif is een grote dikke duif met een opvallende witte halsvlek, blauwgrijze vleugels en roodbruine borst.
- De houtduif eet graag zaden en granen en je kan hem ook zien in je tuin, zeker als je wat broodkruimels achterlaat.

Roodborstje

Info:

- Kenmerkend aan het roodborstje is uiteraard zijn roodbruine of oranje borst.
- Het roodborstje is een echte zangvogel, zelfs de vrouwtjes zingen. Dit is vrij ongewoon voor vogels.
- Het roodborstje voedt zich vooral met bessen en insecten, af en toe kan je het vogeltje ook in je tuin zien.

Egel

Info:

- De egel heeft een typische stekelige vacht, wanneer er gevaar dreigt rolt hij zich helemaal op. Dit doet de egel om zich te beschermen tegen roofdieren, want welk dier zal er nu bijten in een prikkelende stekelbol.
- De egel is een echte insecteneter: regenwormen, rupsen, kevers en slakken zijn de favoriete maaltijd van de egel.
- Tijdens de winter zal je waarschijnlijk geen egel te zien krijgen, dan houdt dit diertje immers een winterslaap.

Das

Info:

- De das kan je herkennen aan zijn grijze vacht en de zwarte strepen die over zijn hoofd lopen.
- De das woont in een hol onder de grond, dit wordt een *burcht* genoemd.
- Dassen zijn echte alleseters, ze eten graag fruit en vruchten, maar ook regenwormen en muizen.

Vos

Info:

- De vos is familie van de hond, je herkent hem aan zijn roodbruine vacht.
- Vossen lusten heel veel, ze eten niet alleen andere dieren, zoals muizen en konijnen, maar af en toe eten ze ook planten.
- Vossen zijn niet zo populair bij ons omdat ze regelmatig onze kippen komen opeten. Toch zijn ze heel belangrijk, want ze zorgen ervoor dat er niet te veel ratten en muizen rondlopen. Een goed kippenhok kan je kippen beschermen tegen een hongerige vos.

Den

Info:

- De den is een naaldboom, dat wil zeggen dat deze boom geen bladeren heeft, maar naalden. In de winter blijven de naalden aan de den hangen, zo is deze boom steeds begroeid.
- Er bestaan verschillende soorten dennen, in België komt onder andere de grove den voor.
- De den beschikt over een penwortel die recht naar beneden groeit, daarmee kunnen ze zich ook vestigen op rotsachtige gebieden.
- Dit is een boom die inheems is in België, dat wil zeggen dat hij hier altijd gegroeid heeft. Een spar bijvoorbeeld, is geen boom die hier altijd gegroeid heeft.

Zomereik

Info:

- De zomereik is een loofboom, deze boom heeft dus bladeren. In de winter verliest de boom zijn bladeren om zoveel mogelijk energie te besparen voor de overleving.
- De zomereik beschikt over vruchten, genaamd eikels. Eikels zijn heel belangrijk voor de overleving van verschillende bosdieren, zoals eekhoorns.
- Eikenhout is heel sterk en hard, de mooiste meubels zijn van eikenhout gemaakt.
- Dit is een boom die inheems is in België, dat wil zeggen dat hij hier altijd gegroeid heeft. Een spar bijvoorbeeld, is geen boom die hier altijd gegroeid heeft.

Kastanjeboom

Info:

- De Kastanjeboom kennen we allemaal vanwege de eetbare kastanjes die aan de Tamme Kastanjeboom hangen. Niet alleen mensen eten graag kastanjes, maar vele dieren overleven ook door deze vrucht te eten.
- Niet-eetbare kastanjes komen van de Paardenkastanjeboom, deze boom is echter geen familie van de Tamme Kastanje.
- Dit is een boom die inheems is in België, dat wil zeggen dat hij hier altijd gegroeid heeft. Een spar bijvoorbeeld, is geen boom die hier altijd gegroeid heeft.